

ЗАКОН УКРАЇНИ

Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо удосконалення системи охорони культурної спадщини

Верховна Рада України постановляє:

I. Внести зміни до таких законодавчих актів України:

1. У Законі України «Про охорону культурної спадщини» (Відомості Верховної Ради України, 2000 р., № 39, ст. 333 із наступними змінами):

1) у статті 20:

частину першу після слів «продажу пам'ятки» доповнити словами «або її частини»;

у частині другій:

абзац перший викласти в такій редакції:

«2. Центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері охорони культурної спадщини, має право привілеєвої купівлі пам'ятки національного значення (її частини). Орган виконавчої влади Автономної Республіки Крим, обласні, районні, Київська та Севастопольська міські державні адміністрації та відповідний виконавчий орган сільської, селищної, міської ради мають право привілеєвої купівлі пам'ятки місцевого значення (її частини). У разі відмови від здійснення такого права чи нездійснення його протягом місяця з дня одержання повідомлення власник пам'ятки (її частини) або уповноважений ним орган має право на продаж такої пам'ятки (її частини)»;

після абзацу першого доповнити новим абзацом такого змісту:

«Продаж пам'ятки (її частини) з порушенням права привілеєвої купівлі надає відповідному органу охорони культурної спадщини право протягом трьох років звернутися до суду з позовом про переведення на нього прав та обов'язків покупця. До подання позову відповідний орган охорони культурної спадщини зобов'язаний внести на депозитний рахунок суду грошову суму в розмірі, встановленому договором для сплати покупцем».

У зв'язку з цим абзац другий вважати абзацом третім;

абзац третій після слова «пам'ятки» доповнити словами «(її частини)», а після слова «дружина» – словом «(чоловік)»;

2) статтю 21 викласти в такій редакції:

«Стаття 21. Примусове відчуження або викуп пам'яток

1. Якщо в результаті дій або бездіяльності власника пам'ятки (її частини) чи її користувача, в тому числі орендаря, пам'ятці (її частині) загрожує пошкодження або знищення, відповідний орган охорони культурної спадщини приймає рішення про оголошення власнику пам'ятки (її частини) попередження про примусове відчуження або викуп пам'ятки чи її частини (далі – попередження).

Попередження має містити обґрунтування наявності загрози пошкодження або знищення пам'ятки (її частини), перелік заходів, яких повинен вжити власник пам'ятки (її частини) для усунення такої загрози, та строк для їх вжиття.

Строк, встановлений у попередженні, має бути розумним, враховувати складність робіт і не може бути меншим одного місяця та більшим одного року. Цей строк може бути подовжений відповідним органом охорони культурної спадщини за вмотивованою заявою власника пам'ятки (її частини) один раз і не більш як на шість місяців.

2. Оголошення власнику пам'ятки (її частини) попередження здійснюється шляхом вручення попередження безпосередньо власнику (його представнику) або поштового відправлення попередження на адресу власника пам'ятки (її частини).

Попередження надсилається:

юридичним особам та фізичним особам - підприємцям – за адресою місцезнаходження (місця проживання), зазначеною в Єдиному державному реєстрі юридичних осіб, фізичних осіб - підприємців та громадських формувань;

фізичним особам, які не мають статусу підприємців, – за адресою їх місця проживання чи місця перебування, зареєстрованою у встановленому законодавством порядку.

Якщо власником пам'ятки (її частини) є нерезидент і адреса його місця проживання або зареєстрованого місцезнаходження, зазначена у правовстановлюючих або інших офіційних документах, наявних у відповідного органу охорони культурної спадщини або у публічному доступі, знаходиться за межами України, попередження надсилається шляхом поштового відправлення міжнародною кур'єрською службою доставки на таку адресу.

Днем вручення особі попередження є:

- 1) день вручення попередження особі або її представнику;
- 2) день отримання органом охорони культурної спадщини повідомлення про доставлення на адресу особи листа з попередженням;

3) день проставлення у поштовому повідомленні відмітки про відмову отримати лист з попередженням чи відмітки про відсутність особи за відповідною адресою місцезнаходження, місця проживання чи місця перебування або день видачі міжнародною кур'єрською службою доставки документа, що підтверджує неможливість вручення попередження через відмову особи отримати лист або через відсутність її за відповідною адресою.

Якщо місцезнаходження, місце проживання чи місце перебування власника пам'ятки (її частини) невідоме, оголошення йому попередження здійснюється шляхом надсилання листа з попередженням на адресу відповідної пам'ятки (її частини) та публікації повідомлення про оголошення попередження на офіційному веб-сайті центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері охорони культурної спадщини. У такому разі днем вручення попередження вважається день отримання відповідним органом охорони культурної спадщини повідомлення про доставлення листа з попередженням за адресою пам'ятки (її частини). Повідомлення про оголошення попередження може розміщуватися на фасаді відповідної пам'ятки (її частини) згідно з вимогами цього Закону.

3. Якщо власник пам'ятки (її частини) протягом строку, встановленого у попередженні, не вживе передбачених попередженням заходів щодо збереження пам'ятки (її частини), зокрема у зв'язку з неможливістю створення необхідних для цього умов, орган охорони культурної спадщини, що оголосив відповідне попередження, може звернутися до адміністративного суду за місцем розташування пам'ятки з позовом про викуп пам'ятки (її частини).

4. Викупна ціна пам'ятки (її частини) встановлюється судом на підставі експертної грошової оцінки, що проводиться суб'єктом оціночної діяльності у встановленому законодавством порядку.

Викупна ціна пам'ятки (її частини) підлягає зменшенню на такі суми:

- а) бюджетні витрати з підготовки звіту про оцінку майна;
- б) фінансові санкції, накладені на власника органом охорони культурної спадщини, що не скасовані рішенням суду, яке набрало законної сили;
- в) шкода, завдана діями або бездіяльністю власника щодо пам'ятки (її частини), розмір якої встановлений судом.

У разі якщо за результатами судового розгляду встановлено, що викупна ціна пам'ятки (її частини), зменшена за визначеними цією статтею

правилами, має від'ємне значення, суд встановлює викупну ціну в розмірі 1 гривні.

5. Попереднє повне відшкодування вартості пам'ятки (її частини) здійснюється у грошовій формі не пізніше ніж на сто вісімдесятий день з дня набрання рішенням суду про викуп пам'ятки (її частини) законної сили шляхом внесення органом охорони культурної спадщини, що прийняв рішення про звернення до суду із позовом про викуп пам'ятки (її частини), на депозитний рахунок суду грошової суми, визначеної рішенням суду, або перерахування таким органом коштів на зазначений власником пам'ятки (її частини) банківський рахунок.

6. Рішення суду про викуп пам'ятки (її частини) разом із документами, що підтверджують попередню повну сплату колишньому власнику пам'ятки (її частини) викупної ціни, є підставою для державної реєстрації права власності держави чи територіальної громади на зазначений об'єкт»;

3) абзаци перший – шостий частини першої статті 44 викласти в такій редакції:

«Відповідний орган охорони культурної спадщини накладає на юридичну особу, яка є власником або уповноваженим ним органом чи замовником робіт, такі фінансові санкції:

за проведення будь-яких незаконних робіт, що можуть завдати або завдали шкоди пам'ятці, її території, охоронюваній археологічній території, охоронним зонам, історичним ареалам населених місць, - у розмірі від десяти тисяч до п'ятнадцяти тисяч неоподатковуваних мінімумів доходів громадян;

за недодержання вимог щодо захисту, збереження, утримання, використання, реставрації, реабілітації пам'яток, у тому числі вимог, передбачених охоронними договорами, умисне доведення їх до стану руйнації - у розмірі від п'ятнадцяти тисяч до тридцяти тисяч неоподатковуваних мінімумів доходів громадян;

за неподання, несвоєчасне подання або подання явно недостовірної інформації про виявлені у процесі земляних, будівельних, шляхових, меліоративних та будь-яких інших робіт об'єкти культурної спадщини - у розмірі від п'ятисот до однієї тисячі неоподатковуваних мінімумів доходів громадян;

за ухилення власника пам'ятки або уповноваженого ним органу від підписання охоронного договору або за порушення ним режиму використання пам'ятки - у розмірі від однієї тисячі до п'яти тисяч неоподатковуваних мінімумів доходів громадян;

за розміщення вивісок, інформаційних табличок на пам'ятках, щойно виявлених об'єктах культурної спадщини, їх території та в зонах охорони без письмового дозволу відповідного органу охорони культурної спадщини - у розмірі від однієї тисячі до п'яти тисяч неоподатковуваних мінімумів доходів громадян»;

4) у статті 45:

у частині першій слова «головою чи заступником голови обласної, районної, Київської та Севастопольської міських державних адміністрацій, головою чи заступником голови відповідної місцевої ради» замінити словами «інших органів охорони культурної спадщини»;

у частині четвертій слова «до спеціального фонду відповідного бюджету» замінити словами «на спеціальні рахунки органів охорони культурної спадщини та використовуються виключно для виконання заходів щодо охорони об'єктів культурної спадщини».

2. Статтю 92 Кодексу України про адміністративні правопорушення (Відомості Верховної Ради УРСР, 1984 р., додаток до № 51, ст. 1122) викласти в такій редакції:

«Стаття 92. Порушення вимог законодавства про охорону культурної спадщини

Порушення вимог законодавства про охорону культурної спадщини:

ухилення власника пам'ятки від підписання охоронного договору або порушення ним режиму використання пам'ятки -

тягне за собою накладення штрафу на громадян від однієї тисячі до п'яти тисяч неоподатковуваних мінімумів доходів громадян;

недодержання вимог щодо захисту, збереження, утримання, використання, реставрації, реабілітації пам'яток, у тому числі вимог, передбачених охоронними договорами, умисне доведення їх до стану руйнації -

тягне за собою накладення штрафу на громадян від п'ятнадцяти тисяч до тридцяти тисяч неоподатковуваних мінімумів доходів громадян;

невиконання припису органів охорони культурної спадщини -

тягне за собою накладення штрафу на громадян від п'ятдесяти до ста неоподатковуваних мінімумів доходів громадян;

порушення режиму історико-культурного заповідника чи історико-культурної заповідної території -

тягне за собою накладення штрафу на громадян від однієї тисячі до трьох тисяч неоподатковуваних мінімумів доходів громадян;

проведення будь-яких незаконних робіт, що можуть завдати або завдали шкоди пам'ятці, її території, охоронюваній археологічній території, охоронним зонам, історичним ареалам населених місць, -

тягне за собою накладення штрафу на громадян від десяти тисяч до п'ятнадцяти тисяч неоподатковуваних мінімумів доходів громадян;

ухилення від передачі в установленому порядку знайдених під час археологічних розвідок, розкопок рухомих предметів, пов'язаних з нерухомими об'єктами культурної спадщини, на постійне зберігання до музеїв (державних фондосховищ), у яких зберігаються музейні предмети і музейні колекції, що є державною власністю і належать до державної частини Музейного фонду України, -

тягне за собою накладення штрафу на громадян від п'ятисот до однієї тисячі неоподатковуваних мінімумів доходів громадян;

неподання, несвоєчасне подання або подання явно недостовірної інформації про виявлені у процесі земляних, будівельних, шляхових, меліоративних та будь-яких інших робіт об'єкти культурної спадщини -

тягне за собою накладення штрафу на громадян від п'ятисот до однієї тисячі неоподатковуваних мінімумів доходів громадян;

розміщення вивісок, інформаційних табличок на пам'ятках, щойно виявлених об'єктах культурної спадщини, їх території та в зонах охорони без письмового дозволу відповідного органу охорони культурної спадщини - тягне за собою накладення штрафу на громадян від однієї тисячі до п'яти тисяч неоподатковуваних мінімумів доходів громадян».

3. Статтю 352 Цивільного кодексу України (Відомості Верховної Ради України, 2003 р., №№ 40-44, ст. 356) викласти в такій редакції:

«Стаття 352. Викуп пам'ятки культурної спадщини

1. Якщо в результаті дій або бездіяльності власника пам'ятки культурної спадщини їй загрожує пошкодження або знищення, відповідний орган охорони культурної спадщини оголошує власнику пам'ятки попередження, в якому встановлює розумний строк (залежно від складності робіт) для вжиття заходів щодо збереження пам'ятки.

2. Якщо власник пам'ятки культурної спадщини не вживе заходів щодо її збереження, зокрема у зв'язку з неможливістю створення необхідних для цього умов, пам'ятка може бути викуплена відповідним органом охорони культурної спадщини.

Особливості викупу пам'яток культурної спадщини визначаються Законом України «Про охорону культурної спадщини».

4. Абзац третій частини першої статті 4 Господарського кодексу України (Відомості Верховної Ради України, 2003 р., №№ 18-22, ст. 144) після слів «територій та об'єктів природно-заповідного фонду» доповнити словами «територій та об'єктів культурної спадщини».

II. Прикінцеві положення

1. Цей Закон набирає чинності з 1 січня 2020 року.

2. Кабінету Міністрів України протягом місяця з дня набрання чинності цим Законом:

привести свої нормативно-правові акти у відповідність із цим Законом;

забезпечити приведення міністерствами, іншими центральними органами виконавчої влади їх нормативно-правових актів у відповідність із цим Законом.

3. Кабінету Міністрів України протягом трьох років з дня набрання чинності цим Законом затвердити Державну програму щодо охорони пам'яток культурної спадщини, які є дво- або багатоквартирними будинками, із забезпеченням заходів з енергоефективності.

4. Органам місцевого самоврядування протягом місяця з дня набрання чинності цим Законом привести свої нормативно-правові акти у відповідність із цим Законом.